

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดจากการลงทุนร่วมกัน ระหว่างรัฐกับนักลงทุนต่างชาติ ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ชื่อผู้เขียน	ภูริตนะ พรหมมหาชัย
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล อาจารย์นพพร โพธิ์รังสิยากร

บทคัดย่อ

การลงทุนนั้นถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะการลงทุนจากต่างประเทศ สำหรับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งเพิ่งเปิดประเทศเพื่อรับการลงทุนจากต่างประเทศเมื่อไม่นานมานี้เอง ก็ได้รับความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการให้สิทธิสัมปทานของรัฐบาล เช่น โครงการผลิตพลังงานไฟฟ้า โครงการเหมืองแร่ โครงการโทรคมนาคม และอื่น ๆ โดยส่วนใหญ่เป็นการทำสัญญาร่วมทุนกันระหว่างรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกับนักลงทุนต่างชาติ

อย่างไรก็ดีไม่ใช่ทุกกรณีการลงทุนร่วมจะเป็นไปโดยราบรื่น เพราะหากคู่สัญญาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ปฏิบัติตามสัญญา ก็จะส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ ความขัดแย้งดังกล่าวเป็นความขัดแย้งระหว่างคู่กรณีที่มีสถานภาพไม่เท่าเทียมกัน โดยฝ่ายหนึ่งเป็นรัฐ และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นเอกชนต่างชาติ และหากไม่สามารถเจรจายุติความขัดแย้งได้ก็อาจต้องใช้วิธีตัดสินโดยบุคคลที่สาม เช่น ศาลหรืออนุญาโตตุลาการ ในกรณีเช่นนี้ เอกชนต่างชาติส่วนมากไม่ต้องการขึ้นศาลหรือพึ่งพาหน่วยงานภายในของรัฐผู้รับการลงทุนในการตัดสินข้อขัดแย้ง เนื่องจากคิดว่า ศาลหรือหน่วยงานภายในของรัฐนั้น จะตัดสินเอนเอียงเข้าข้างรัฐนั่นเอง ความคิดเช่นนี้ ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจเข้าไปลงทุนของนักลงทุนต่างชาติ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงได้ปรับปรุงกฎหมายและองค์กรในการแก้ไขข้อขัดแย้งทางเศรษฐกิจอย่างจริงจัง เมื่อปี ค.ศ. 2005 โดยออกกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ และจัดตั้งสำนักงานแก้ไขความขัดแย้งทางเศรษฐกิจเพื่อทำหน้าที่ในการแก้ไขข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งทางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติด้วยควบคู่ไปกับศาลและองค์กรอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ในการไกล่เกลี่ย อย่างไรก็ตาม การแก้ไขความขัดแย้งโดยสำนักงานดังกล่าว ก็ยังมีปัญหาว่า นักลงทุนต่างชาติอาจไม่มั่นใจในความเป็นกลางของบุคคลที่ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยหรือเป็นอนุญาโตตุลาการ รวมทั้งการบังคับการให้เป็นไปตามผลการไกล่เกลี่ยหรือตามผลคำตัดสินของอนุญาโตตุลาการ ซึ่งต้องอาศัยคำสั่งศาล

ในกระบวนการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุนระหว่างนักลงทุนต่างชาติกับรัฐผู้รับการลงทุน นักลงทุนต่างชาติมักนิยมที่จะใช้วิธีการตั้งคณะอนุญาโตตุลาการมากกว่าวิธีอื่น ๆ เนื่องจากเป็นวิธีที่คู่กรณีสามารถเลือกกฎหมาย เลือกคณะอนุญาโตตุลาการ วิธีพิจารณา สถานที่ วันเวลาด้วยคู่กรณีเอง รวมทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายกว่าการขึ้นศาล และสามารถรักษาความลับทางธุรกิจได้ด้วย

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีอนุญาโตตุลาการของประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา และอังกฤษ รวมทั้งรูปแบบการระงับข้อพิพาทของสถาบันระหว่างประเทศ เช่น ศูนย์ระหว่างประเทศเพื่อการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุน (ICSID) สถาบันอนุญาโตตุลาการสหภาพการค้าระหว่างประเทศ (ICC) และกระบวนการอนุญาโตตุลาการภายใต้กฎเกณฑ์ของคณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายการค้าระหว่างประเทศ (UNCITRAL) ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะ 4 ข้อ คือ (1) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรแยกสำนักงานแก้ไขข้อขัดแย้งทางเศรษฐกิจออกจากกระทรวงยุติธรรม เพื่อให้เป็นองค์กรอิสระและเพื่อแสดงว่าเป็นหน่วยงานที่ไม่ผูกพันกับรัฐ (2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรเพิ่มบทบัญญัติในกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งให้มีใจความว่า รัฐจะอ้างอำนาจอธิปไตย เพื่อให้ได้รับเอกสิทธิ มิให้ตกอยู่ภายใต้การพิจารณาชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมิได้ (3) ในการเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญากรุงวอชิงตัน ค.ศ. 1965 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรตั้งข้อสงวนว่าหากเกิดกรณีพิพาทระหว่างนักลงทุนเอกชนต่างชาตินับหน่วยงานของรัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เกี่ยวกับเรื่องการลงทุนแล้ว นักลงทุนเอกชนต่างชาติต้องใช้วิธีการเยียวยา ตามกระบวนการยุติธรรมภายในของรัฐผู้รับการลงทุน

ลงทุนจนหมดสิ้นก่อน จึงจะมีสิทธิร้องขอให้ระงับข้อพิพาทโดยศูนย์ ICSID ได้ (4) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ควรพิจารณาเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญากรุงวอชิงตัน ค.ศ. 1965 เพื่อแสดงให้เห็นนักลงทุนต่างชาติเห็นว่า หากเกิดข้อพิพาทเกี่ยวกับการลงทุนแล้ว นักลงทุนต่างชาติสามารถได้รับความยุติธรรมจากสถาบันระดับระหว่างประเทศได้

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย / การแก้ไขข้อขัดแย้ง / การลงทุนร่วมกัน

Thesis Title	The legal measures on the settlement of dispute arising out of the joint venture between state and foreign investors in Lao people's democratic republic
Author	Phourattana Phommahaxay
Degree	Master of Laws
Supervisory Committee	Assoc. Prof. Dr. Chalor Wongwattanapikul Lecturer Nopporn Bhotirung-siyakorn

ABSTRACT

The investment is an important factor for a country's development, particularly the direct investment from foreign investors. Lao people's democratic republic is a country which has just been opened for the foreign investor recently is interested by the foreign investors to come for investment in many development projects such as hydro power, mining, telecommunication and etc. Majority of investment from foreign investors are joint venture between Lao government and foreign investors.

However, not all joint ventures investments are smoothly implemented because if one partner of a joint venture does not follow the contract's term of reference, it can cause conflict. The conflict is between unequal status parties as one party is government sector and another is private sector by foreigner and if this conflict can not be solved by both parties, the third party is required to help for the settlement of dispute such as by Court or arbitrators. In such case, the most foreign investors never expect to take this dispute to the court or depending on the government sectors which being vested to settle the conflict due to the judgement will be biased to the government sectors. This would become the negative influence for foreign investors to come to invest in Lao people's democratic republic

Lao people's democratic republic revised and improved its business and investment Law and organization to solve the business conflict in 2005, by issuing a law of business dispute settlement and established an office for the settlement of business dispute which is taking responsibility for business dispute solution, including the judgment for foreign investment, working together with Court or other relevant organizations who take responsibility on disputes mediation. However, disputes settlement by those offices remains facing with many problems because foreign investors do not trust on the neutrality of the arbitrators; including the enforcement of such judgement will also refer to the order from the court

The processes of settling of business dispute between government and foreign investors, the foreign investors prefers to setting up of a committee of judgment rather than other method because it is only a way that any party could choose the law, judgement committee, time and venue together with another party because it is believed that both party could save time, save expense rather than to the court and business confidential will be kept well

Through the comparison of study on dispute settlement by arbitrators in many countries such as Lao people's democratic republic, the USA, France and The United Kingdom and International Centre for settle of investment disputes (ICSID) and International Chamber of Commerce (ICC) and United Nations Commission on International Trade Law (UNCITAL). The writer could summarise in 4 points as the following: (1) Lao people's democratic republic should add an article in any laws contents that government will use sovereignty in order to get the right not to let the judgment under controls arbitrators. (2) Lao people's democratic republic should add an article in any laws contents that government will use sovereignty in order to get the right not to let the judgment under controls arbitrators. (3) To be a partnership of Washington treaty in 1965 Lao people's democratic republic should set exceptional articles in case there is a judge between foreign investment and Lao government regarding to the investment, foreign investor should try to solve the dispute amicably under the process of government legislation and judgment, if it is still unable to settle then it can be requested to International Centre for settlement of Investment Disputes to help in settlement. (4) Lao people's democratic republic

should consider a partnership of Washington Convention in 1965, in order to announce to foreign investors that if there is any wrong or conflict from the investment they will receive justice in international level.

Keywords: Legal Measures / Settlement of Dispute / Joint venture Investment

